

Dato: 29-08-2025
J.nr.: 25/1883
Ref.: KRBA

**Beslutningsreferat fra møde i det rådgivende Bevaringsudvalg for
Danske Husdyrgenetiske Ressourcer hos oprindelige danske
husdyrracer den 13. marts 2025**

Deltagere:

- Forperson Thorkild Lykke (TL)
- Christian Vingborg (CV)
- Flemming Brask (FB)
- Deltager pr. Skype - Henriette Magnussen (HM)
- Vivi Hunnicke Nielsen (VN)
- Ole Mols (suppleant) (OM)
- Patrick Jensen (PJ)
- Teamleder Kristine Bech Klindt, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (KK)
- Kontorchef Kristine Riskær, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (KR)

- Afbud - Rita Hansen

1. Velkommen ved forpersonen

Forperson TL bød velkommen til medlemmerne i det nyudnævnte udvalg. KR orienterede om den seneste ressortomlægning af Landbrugsstyrelsen, og at området med bevaring af husdyrgenetiske ressourcer nu ligger i Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontor Planter & Biosikkerhed.

2. Bordrunde

Alle med lemmer præsenterede sig samt den organisation, som de repræsenterer i udvalget.

3. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

4. Gennemgang af nyt kommissorie for udvalget, herunder udpegning af næstforperson.

KK gennemgik indholdet af kommissoriet med fokus på udvalgets opgave.

VN blev udpeget som næstforperson.

Det blev drøftet, at det er vigtigt, at der også udpeges en repræsentant for Dansk Gede Union i udvalget.

Der blev udtrykt ønske om, at der afholdes mere end ét møde om året, efter behov.

Møder afholdes som udgangspunkt med fysisk fremmøde, men kan afholdes online, hvis der er tale om drøftelse af enkelte, afgrænsede emner.

5. Generelt om forpligtelser på området

KK gennemgik notat om forpligtelser ifm. bevaringsarbejdet med oprindelige danske husdyrracer, der fulgte med mødematerialet. Særligt blev det gennemgået hvilken juridisk status forpligtelserne har, da der er tale om internationale retningslinjer og hensigtserklæringer.

Der var en drøftelse af finanslovsmidlerne og herunder hvor meget der går til planter ift. husdyr. Der blev ligeledes drøftet behovet for flere projekter.

Der var en drøftelse af genbankarbejdet. VN orienterede om, at hun er repræsentant i NordGen Husdyr. Der var enighed om, at der var behov for back-up af husdyrgenetisk materiale i genbankerne. VN pegede på, at der er behov for oprydning i materialet, da der er en del gammelt materiale. Der blev udtrykt en bekymring for, at der er alt for få dyr, og at på kvægområdet er der alene genetisk materiale ved Viking Genetics.

Det blev drøftet hvilket niveau ift. mængder af genetisk materiale, der ville være passende. I den forbindelse blev særligt jysk kvæg drøftet.

Det blev konkluderet, at bevaring af genbankmateriale bør være et fremtidigt fokuspunkt, idet området er sårbart.

6. Meddelelser

a. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

Styrelsen havde orienteret under pkt. 1.

b. Medlemmerne

FB: Orienterede om et projekt om frigivelse af klausulerede SDM-65-tyre samt private aktiviteter vedr. korthorn.

TL: Der har været lidt udfordringer i forbindelse med arbejdet med at lave en stambog for tilskudsberettigede dyr af Jysk Kvæg. Enkelte dyr var ikke blevet registreret korrekt i Kvægdatabase. Herunder tyre i statens genbank.

Landbrugsstyrelsen har afvist disse dyr ifm. ansøgningsrunden for dyretilskud i 2024. Fejlen er nu blevet rettet og de dyr der nu er registreret og i øvrigt opfylder betingelserne vil være tilskudsberettigede fra i år.

CV: Ingen meddelelser fra Det Grønne Museum. Kort drøftelse af linjeavl og hvordan man får mindst mulig indavl.

OM: I regi af Danske Husdyr arbejdes der på at få flere avlere af griseracerne. Der er meget få levende dyr bl.a. blandt de sortbrogede. Det blev drøftet om der var behov for at lægge mere i genbanken. Ift. de hvide grise, så er ornerne stort set brødre.

HM: På området for får er der også for få avlere. Ertebøllefår står registreret korrekt nu. De ligger i AU's genbank som dansk landrace.

PJ: Siden Covid har foreningen tabt over 1.000 medlemmer, hvilket næsten er en halvering af foreningen, der nu er på ca. 1.300 medlemmer inkl.

ungdomsmedlemmer og B-medlemmer. Der er fokus på dette i foreningen, der har forsøgt at lægge sig sammen med Danske Raceduer, der også oplever nedgang. De har oplevet udfordringer med kommunernes regler om hanehold inden for bygrænsen. Disse regler var tidligere statens. Industrihøns lægger næsten 2 æg i døgnet, hvilket er en konkurrenceparameter. Endelig er der også forhold omkring fugleinfluenza, der bliver administreret væsentligt hårdere i DK end i DE. Dette gælder også Newcastle Disease. Dette har også haft betydning for medlemmerne. Der er ydermere forbud mod at vaccinere daggamle kyllinger for hønselammelse, da det ligger tæt op ad industrien. Hvis der skal vaccineres, så skal dette ske ved en dyrelæge, hvilket er dyrt, da der er tale om en ren hobby uden indtægter. TL efterlyste en oversigt over besætninger, racer og dyr, som PJ kunne oplyse, at foreningen er i gang med at udarbejde indenfor fjerkræ.

7. Orientering om ansøgningsrunde 2024

KK orienterede kort om ansøgningsrunden for 2024.

Der er modtaget 173 ansøgninger i ansøgningsrunde 2024

Antal ansøgte dyr:

RDM: 102

SDM: 336

Korthorn: 62

Jysk kvæg: 325

SL-grise:75

DL-grise:13

får: 325 (Samlet LR-får + Marsk-får)

LR-geder: 227

Jydsk hest: 42

Frederiksborg: 51

Knabstrupper: 23

8. Drøftelse af seneste ændring af bekendtgørelsen

Udvalget drøftede kort spørgsmålet om erstatningsdyr, som ikke længere er et krav i bekendtgørelsen. Det kan give udfordringer, og udviklingen må følges.

Udvalget anerkendte, at det er godt, at der kan søges elektronisk og at der ikke længere skal sendes stamtavler ind i forbindelse med ansøgningen.

9. Drøftelse af behov for opdatering af Strategi for Bevaringsudvalgets

arbejde med husdyrgenetiske ressourcer – Vision, Mission og Mål

KK orienterede om, at den Strategien for Bevaringsudvalgets arbejde med husdyrgenetiske ressourcer udløb i 2020. KK ville derfor høre udvalget, om der er behov for at igangsætte arbejdet med at opdatere strategien.

Der var enighed i udvalget om, at der er behov for at opdatere strategien. Et af fokuspunkterne bør i den forbindelse være, at arbejdet i udvalget skal være mere fokuseret på at ligge inden for bevillingen.

LFST vil gå i gang med at udarbejde et udkast til opdatering af strategien, som vil blive forelagt udvalget til drøftelse.

10. Orientering om igangværende projekter

a. Korthornsprojekt

b. Dansk Landracesvin anno 1970

VN præsenterede status for korthornsprojektet, som er bestilt af LFST. Projektet forventes afsluttet inden udgangen af 2025.

VN præsenterede også konklusioner fra et projekt om Dansk Landracesvin anno 1970. Projektet har vist, at der kan være behov for at arbejde med avlsprogrammer for at sikre videreførelsen af DL-svin. Udvalget drøftede blandt andet, om det vil være formålstjenstligt, at LFST sender en bestilling til AU, med henblik på at afdække, hvad der skal til for at sikre bevaringen og hvad der kan lade sig gøre.

11. Drøftelse af konkrete sager

a. Udlevering af sæd fra klausulerede SDM-65 tyre

Udvalget drøftede det fremlagte forslag til et projekt, der skal muliggøre frigivelse af sæd fra klausulerede SDM-65 tyre. Udvalget drøftede blandt andet, at der skal være krav om en karantænestald, som ikke må passes af en person, som har andre dyr. Udvalget noterede sig også, at der er fondspenge til projektet, og at der kun bedes om tilladelse til udlevering af sæden. Hvis den inseminerede ko ikke har antistoffer, vil sæden kunne frigives.

LFST vil kontakte Fødevarestyrelsen og høre dem, om planen for test og udlevering af sæden er ok. Hvis Fødevarestyrelsen er enige, vil LFST give projektet grønt lys.

b. Indsættelse af RDM-tyr på tyrestation

Udvalget drøftede en anmodning om at indsætte RDM-tyr nr. 122428-17 i genbanken.

Udvalget konkluderede, at RDM-udvalget under Danske Husdyr bør høres.

LFST vil kontakte RDM-udvalget og anmode om deres vurdering af tyren. RDM-udvalgets vurdering vil blive forelagt Bevaringsudvalget.

c. Registrering af racen Skuddefår som bevaringsværdig

Udvalget konkluderede, at Skuddefår ikke er en oprindelig dansk race, og derfor kan den ikke registreres som bevaringsværdig i Danmark.

LFST vil give ansøgeren besked.

d. Bevaring af dansk and, grå gås og havanna and (PJ præsenterede)

Dansk And og Dansk Gråand er allerede registrerede, men med et forkert navn.

Havanna And er ikke registreret. PJ vil sende standarden for Havanna And til

LFST, som vil sende beskrivelsen ud til medlemmerne af udvalget. Medlemmerne kan bede om flere oplysninger efter behov. Punktet om registrering af Havanna And vil blive genoptaget på næste udvalgs møde.

12. Eventuelt

Udvalget drøftede mulighederne for at genoptage de avlsmøder, som tidligere

blev afholdt hvert år. Det kunne evt. være på Gl. Estrup og muligvis i januar 2026.

LFST vil undersøge nærmere, om det kan lade sig gøre.

Udvalget gav udtryk for, at de gerne ville have 2 møder om året. LFST vil vende tilbage i forhold til om en kortere onlinemøde kan afholdes i efteråret 2025.